

ΕΠΙΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΤΡΩΝ
ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΟΓΛ

ΕΝ ΤΗ

ΜΑΧΗ

ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΗΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΥΟ
ΜΕΤ' ΑΠΟΘΕΩΣΕΩ Σ.

Υπο

Β. Κ. ΑΝΔΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΦΑΡΟΣ,

1886

415

AN

4.081

415
AN
4081

ΔΟΔΟΦΟΝΙΑ ΟΓΛ

ΕΝ ΤΗ

ΜΑΧΗ

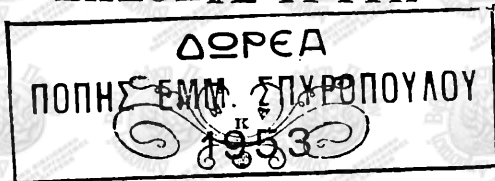
ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΗΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΥΟ
ΜΕΤ' ΑΠΟΘΕΩΣΕΩΣ.

Υπο

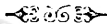
Β. Κ. ΑΝΔΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΦΑΡΟΣ.

1886

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΝΙΚΟΚΛΟΣ, Ὑπολοχαγός.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ, ὁμοίως.

ΤΣΕΛΙΟΣ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ὀπλαρχηγός.

ΝΙΚΟΣ, ὁμοίως.

ΚΩΣΤΑΡΑΣ, ὁμοίως.

ΓΙΑΝΝΟΥΔΑ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, υἱὸς τῆς Γιαννούδας.

ΖΑΓΚΑΙΔΗΣ, ἐκ Μακρυνίτσας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Ἄγγελος.

Δεύτερος Ἄγγελος.

Ἱερὸν, ΓΚΙΚΑΣ.

ΟΓΛ.

ΙΣΟΥΦ ΠΑΣΑΣ.

ΑΛΗΣ, δορυφόρος.

ΙΣΜΑΗΛ, θυρωρός.

ΛΗΠΤΟΥΧ.

ΑΛΗΣ ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.

Δύο Ἀγγελιοφόροι Τούρκοι.

ΧΑΛΗΑ ΕΦΕΝΤΗΣ.

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ, καὶ

ΜΗΤΣΟΣ.

ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΟΓΛ

ΕΝ ΤΗ

ΜΑΧΗ ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΗΣ

ΗΡΑΞΙΣ Α'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Φαίνονται τὰ ὄρη τῆς Μικρυνίτσης καὶ πένθιμος ἤ-
χος κύλου ποιμένος ἀκούσται μακρόθεν, εἶτα φαίνεται ὁ
Νικόλαος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, μετὰ τριῶν ἐπαδῶν.

Ἐρθίσκαμεν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. ὦ! πῶς ἡ
καρδία μου ἐπαλλε, μὴπως καὶ δὲν οἰάσω γὰ πατήσω
τὰ χόματα ταῦτα, τὰ βυμμένα ἐξ αἵματος πρὸ τοσού-
των ἐτῶν, καὶ ἤδη ἐκ νέων αἰμάτων θὰ ποτισθεῶν αἱ
γαίαι αὐταί. ὦ, σεῖς; μεγάλοι τῆς γῆς, οἱ ἐγκαυχώμενοι
ἐπὶ πολιτισμῷ καὶ εὐγενείᾳ, ἕως πότε θέλετε νὰ θεωρῆτε
τὰ φρικαλέα καὶ ἀνήκουστα ταῦτα διὰ τὴν ἀνθρωπότη-
τα βάσανα; Δὲν ἀρκεῖ πλέον ἡ ἀπώλεια τῶν μεγάλων
ἀνδρῶν καὶ τοσούτων ἀλλοῶν γυναικῶν καὶ τέκνων κα-
τακρουρηθέντων ἐκ τῆς ἰότητος ἀπληστίας καὶ ὠλότη-
τος τῶν Τούρκων; Ἰδοὺ καὶ πάλιν πρὸς σωτηρίαν τῶν
ὑποδουλωμένων ἀδελφῶν μου ἀνερχόμεθα τὰ ὄρη, ὅπως

διὰ τοῦ ξίφους μας ἀνακτήσωμεν τὴν ἐλευθερίαν των, μὴ περιμένοντες βοήθειαν ἀπὸ οὐδένα, παρὰ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦς μας Ἑλλήνας. Αὐτυχής Ἑλλάς! ἔμεινε; παρηγωνισμένη παρὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, τρισόβριος πατρίς, παρ' ὅλων περιμένεις ἀρωγὸν χεῖρα καὶ οὐδεὶς προστέχει εἰς τὴν ἰερὰν φωνήν σου! Παρὰ πάντων εὐρέθης σκληρῶς ἠπατημένη. Ποῦ εἶναι ὁ λαός σου, πατρίς μου; ποῦ εἶναι ἡ λαμπρά σου ἐκείνη εὐκλεία, ἣτις μετέδιδε τὴν λαμπρότητα εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς; καὶ ὅμως ἐνῶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καταφύγεις εἰς ἐκείνους, οὓς ἐνόμιζες φίλους σου, ὑφίστασαι ὅμως, φεῦ! τὴν σκληροτέραν ἀδικίαν, διότι οὗτοι σὲ κατέκλεισαν εἰς τὸν στενὸν τοῦτον κύκλον, ἀφήσαντες τὰ ἐπίλοιπα τέκνα σου ἐκνευρισμένα καὶ ἀδύνατα ὑπὸ τὴν ἀπερχομένην τοῦ τυράννου λυτρώδη δίψαν. Δὲν ἐκορέσθητε μεγάλοι τῆς γῆς ἀπὸ τὰ τόσα δυσβάστακτα παθήματα, ἀλλὰ θέλετε μέχρι τοῦ ἐσχάτου νὰ μᾶς ἰδῆτε ἀκροτηριασμένους, καὶ τότε νὰ ὑψώσητε φωνὴν οἴκτου; Ναί, μεγάλοι τῆς γῆς! μᾶς κατεδικάσατε ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ δίκην ὑποδίκων ἐντὸς ἀμφιθεάτρου, μεταξὺ λεόντων, ἔρκων, τίγρεων, ὅπως μᾶς κατασπαράξωσι. Καὶ, σεῖς, ὡς θεαταὶ ἴστασθε ἐπὶ τῶν θεωρίων σας τέρποντες τὴν ὕρασίң σας καὶ πληρόντες τὴν εἴσοδον εἰς τὴν φίλην σας Τουρκίαν. Ὅχι, πατρίς μου Ἑλλάς! οὐχὶ Εὐρώπη! δὲν θὰ κατασταθῶμεν τοῦ λοιποῦ ἡμεῖς τὰ παῖγνιά σας; διότι πρὸς ἐπίμετρον τῆς τυραννίας, ἣν ἔχομεν, ἐθέσατε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας, ἐντὸς τῶν χωρῶν μας, καὶ δεύτερον τύραννον πρὸς τελείαν ἐξόντωσιν. Ἡ ἀπόφασίς μας ὅμως εἶναι ἀμετάστροφος. Ὡ πατρίς! ἡ τελεία ἐλευθερία τῶν τέκνων σου, ἡ ἅπαντες εἰς τὸν τάφον καὶ οὐδεὶς Ἑλλήν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

(Εισέρχεται ὁ Δημήτριος)
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Συγχωρεῖτε ἀρχηγέ, ὁ ἀρχηγὸς Πολυχρόνης ζητεῖ νὰ ἔλθῃ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ναί, νὰ ἔλθῃ εἰπέ. (πρὸς τοὺς ὄπαδούς του· ὁ Δημήτριος ἀναχωρεῖ). Γνωρίζω τὸν ἄνδρα τοῦτον, τοῦ ὁποῖου ἡ οἰκογένεια πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ὑπέστη φρικτὰ δεινὰ παρὰ τῶν Τούρκων· ἀσίποτε ἡ οἰκογένεια τοῦ Πολυχρόνη ὑπῆρξε πολεμικωτάτη καὶ οὕτως ἔχει μεγάλην ἐπιρροήν, ὅπως ἐπαναστατήσῃ τὰ μέρη ταῦτα.

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

(Ὁ Πολυχρόνης εἰσέρχεται μετὰ τριῶν ὄπαδῶν του).

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.

Καλῶς ἦλθεσ, ὑπολοχαγέ, τί νέα φέρεις ἀπὸ τὴν Ἐλευθέραν Πατρίδα, θὰ πολεμήσωμεν ἐπὶ τέλος ἢ θὰ ὑποκύψωμεν πάλιν τὸν ἀγχένα ὑπὸ τὸν Τούρκον; Ἴδου καιρὸς νὰ τύχωμεν τῆς ἐλευθερίας τῶν μερῶν τούτων καὶ νὰ σώσωμεν τοὺς ἀδελφούς μας ἐκ τοῦ ἀφρόρητου αὐτοῦ ζυγοῦ· εἶμαι ἔτοιμος νὰ τεθῶ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς σου διάταξε λοιπὸν ὅ,τι θέλεις· ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν τὴν πατρίδα νὰ ἴδωμεν μεγάλην καὶ ἄς πέσωμεν μαχόμενοι κατασφάζοντες ἀπείρους Τούρκους. Ἴδου λοιπὸν, σοῦ παρουσιάζω τὸν Νίκον τὸν Κωσταρᾶν, καὶ τὸν Δῆμον, ἀξιῶνους ὄπαδούς τοῦ μεγάλου καὶ ἱεροῦ σκοποῦ μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Τὴν χειρὰ σας· χαίρετε τέκνα τῆς πολυπαθοῦς πα-

τρίδος, ἀκολουθήσατε κατὰ γράμμα τὰς παραγγελίας τῶν γονέων σας, χωρὶς ποσῶς νὰ πτοῆσθε ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν Τούρκων μὴ ἀφελῆτε εἰς τὰς συμβουλὰς δειλῶν καὶ ἀνικάνων ἀνθρώπων, οἵτινες καὶ ἄλλοτε ἐπεδίωκον τὴν κατάσβεσιν τοῦ Ἰεροῦ ἁγῶνος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Ἑλλάς παρέρτησε μηδαιμινὴν τὴν Τουρκίαν εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη. Θὰ πολεμήσωμεν μὲ ἀπόφασιν.

ΝΙΚΟΣ.

Ναι, ἀρχηγέ, θὰ πολεμήσωμεν τὸ ὄπλον τοῦτο εἶναι τοῦ πάππου μου, ὅπερ ἀπέστειλεν ἀπέριου; βολὰς εἰς στήθη Ὀλωμανῶν τὸ ὄπλον τοῦτο ἔωσεν ὁ πάππος μου ἠρωϊκῶς καὶ παρέδωκεν ὁ πατήρ μου εἰς ἐμὲ χρεωστῶ νὰ τὸ δοξάζω καὶ νὰ φωνῶ ἀντάξιός γόνος αὐτοῦ, καὶ ἂν τοῦτο ἔδεν πράξω, ἅς πέτη πῦρ εἰς τὴν κεφαλὴν μου νὰ μὲ κατακαύσῃ.

ΚΩΣΤΑΡΑΣ.

Καὶ ἐγὼ ἀρχηγέ, σὲ ἐκτιμῶ καὶ σὲ δοξάζω· διότι τὸ ξίφος, ὅπερ φέρεις περὶ τὴν ὀφρὺν, ἐπαξίως ἡ πατρίς σου τὸ ἔζωσεν ὅπως ἐκεῖ ἐτίμας τοὺς βουκρούς καὶ τὴν δόξαν σου, οὕτω καὶ ἡμεῖς σὲ δεχόμεθα ὡς ἀρχηγόν, ἵνα μᾶς ὀδηγήσῃς εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, κατασυντριβόντες τὸν Ὀλωμανόν. Τὸ ξίφος αὐτὸ μετροῦ, ἀρχηγέ, παλλὰ ἔτη καὶ πολλῶν Τούρκων τὰς κεφαλὰς κατέκοψεν. Ὅπως δεδοξασμένον ἔλαβον αὐτὸ, οὕτως ὀφείλω νὰ παραδώσω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ τέκνον μου. Ἐμπρός λοιπὸν, δόσκατε τὸ σύνθημα τῆς μάχης καὶ θὰ ἰδῆτε ἂν ἦμεθα Ἕλληνας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Θέλετε ἰδεῖ, ἀρχηγοί μου, γυναῖκας, γέροντας, τέκνα, νὰ τρέξωσιν εἰς δοθήθειάν μας, φέροντας τροφὰς γρή-

ματα, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πέσωσι καὶ αὐτοὶ νεκροί, μαχόμενοι.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.

Βλέπεις, ὑπολογαγέ, τοὺς Ἑλληνας καὶ ἔννοεῖς ὅτι ἔχουν ἀπόφασιν νὰ κατεργημώσουν τὰς χώρας ταύτας, προκειμένου νὰ μείνωσιν ἐνταῦθα Τεῦρκοι τοῦ λοιποῦ, γνωρίζοντες κάλλιστα ὅτι οὐδένα προστάτην ἔχουσι· προ-
βλέποντες ὁμῶς τὴν καταδίκην τῶν θὰ πολεμήσωσιν ὡς λέοντες. Ἴδου λοιπὸν τὴν χειρὰ μου, διάταξον ὅπως ἑλ-
λης τὰ τοῦ πολέμου, θὰ τελῶμεν ἄπιντες ὑπὸ τὴν ση-
μαίαν σου. Σὺ δὲ ὀδήγησόν μας ὅπως βούλεται, καὶ εἴ-
μεθα βέβαιοι ὅτι θὰ δρέψωμεν δάφνας, νικῶντες τοὺς
ἐχθρούς μας· μὴ ἀναβάλης.

ΝΙΚΟΛΛΟΣ.

Χαίρω, Πολυχρόνη, διὰ τὴν τιμὴν, ἣν μοὶ προσφέρετε·
δὲν ἐννοῶ νὰ καθέξω θέσιν ἀρχηγοῦ, ἀλλὰ θέσιν στρατι-
ώτου, ἱκανοῦ νὰ διατάξῃ καλῶς τὰ τοῦ πολέμου· ἐπειδὴ
δὲ εἴμεθα ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς, φρόνιμον ν' ἀρχίσωμεν δι'
ἀκροβολισμοῦ μέχρις οὗ δὲ συμπληρωθῶσι μεγάλα σώ-
ματα, πρέπει νὰ μᾶς δοθῇ καιρὸς διὰ νὰ γυμνάσωμεν
τοὺς Ἑλληνας μας εἰς τὰ ὅπλα· διότι ἡ χρῆσις τῶν
νέων διαφέρει τῶν παλαιῶν· διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐντὸς
μικροῦ διαστήματος χρόνου θὰ ἔχωμεν πολλοὺς ἄνδρας
δυναμένους ἐκ τοῦ συστάδην νὰ μάχωνται, καὶ τότε ἐν
ὁ Τεῦρκος δυνηθῆ νὰ πλησιάσῃ ἐνταῦθα, τὴν κεφαλὴν μου
ὅτε τῶ πρὸ τῶν ποδῶν σας. Πόσους μετρῶμεν ἀνδρείους;

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.

Ἐγὼ, ὑπὸ τὴν διαταγὴν σου ἔχω ἑκατὸν πεντήκοντα,
ἑτοιίμους ν' ἀποθάνωσιν εἰς περὶ τὸν σου νεῦμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Σὺ δὲ Κωσταράξ;

ΚΩΣΤΑΡΑΣ.

Ἐγὼ, ἀρχηγέ, ἔχω ἐξήκοντα Κετωχωρίτες, ἑτοίμους εἰς τὴν πρώτην διαταγὴν σου, ἐντὸς τῶν λογγῶν τῶν ὀθωμανικῶν σιρῶν ὀρμῶντες, σύγχυσιν καὶ ταρχήν νὰ φέρωσιν.

ΝΙΚΟΣ.

Κ' ἐγὼ, ἀρχηγέ, ἔχω ἐβδομήκοντα ἐκ Πορταριᾶς μετὰ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἰδίων ἐξήδωι των ν' ἀλλοκρηθήσονται τὰ νεύματά σου, ἕτοιμοι εἰς πᾶσαν ἐπίθεσιν.

ΠΟΥΧΡΟΝΗΣ.

Λέγε καὶ σὺ, Γερο-Δημήτρη, πόσους ἔχεις;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Ἐχω κ' ἐγὼ, ἀρχηγέ μου, σκόνητα ἀπὸ τὸ Ζιγόρι, ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἐκρέμασται τὴν κάππαν τους εἰς τὸ κλαρί, καὶ τὸ γιτκαγίσι εἰς τὰ ὄδοντι' ἔχε τους σιμά σου, παιδί μου, διὰ τοῦ; βλέπης ὁ ἴδιος. (Εἰσέρχεται ὁ Ἄγγελος).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἀρχηγέ, μία γυναῖκα ἀπὸ τὴν Μικρονίτσου, θέλει νὰ σᾶς ἰδῆ, μετὰ τῆς Μαρμαρίτας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Καὶ τί νὰ ζητῆ ἐδῶ ἡ γυναῖκα αὕτη;

ΠΟΥΧΡΟΝΗΣ.

Ἄς τὴν ἀκούσωμεν, ἀρχηγέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἄ Ναι, ἄ; τὴν ἀκούσωμεν (πρὸς τὸν ἄγγελον) εἰπὲ νὰ ἔλθῃ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐλθέ.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

(Γιαννούλα μετὰ τῆς Μαργαρίτας καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Γεωργίου)

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

Ποῖος εἶναι ὁ ἀρχηγὸς Νικόλαος;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἰδοῦ, εἶναι πλησίον σου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

(Τὴν λαμβάνει ἀπὸ τὴν χεῖρα), Λέγε, ὦ γύναι!

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

Ἄκουσον, ἀρχηγέ, τῶν ἐνταῦθα ἐπαναστατῶν Ἑλλήνων. Ὁ πάππος μου ἐσφάγη εἰς τὴν πρώτην γενομένην κατὰ τὸ ἔτος 1769 τῆς Πελοποννήσου ἐπανάστασιν, ὅπου ὁ Ἕλλην τότε ἀνεπτεροῦτο ἐκ τῆς ἐλπίδος καὶ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς θὰ σώσῃ τὸν χριστιανισμὸν, ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς εὐρέθησαν καὶ τότε ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ ξίφος τοῦ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος μας, ὅθεν συνέρρευσεν πανταχόθεν Ἕλληνες, ἐκουσίως προσφέροντες ἑαυτοὺς ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος· ἐσφαγιάσθημεν, ἐπυρπολήθημεν, τὰ καρποφόρα δένδρα ἐκ ρίζης μᾶς κατέστρεψαν καὶ ἡμεῖς προσδοκῶντες τὴν ἐλευθερίαν μας παρὰ τοῦ προστάτου μας, εὐρέθημεν αἶψης ἐγκαταλελειμμένοι. Κατορθώσαντες οἱ ἀπληστοὶ τὸν καταχθόνιον σκοπὸν τῶν μᾶς μετηνάστευταν εἰς ξένας χώρας, ὅπως δῆθεν μᾶς σώσωσιν ἐκ τῆς ὀργῆς τῶν τυράννων μας. Ναί, τέκνον μου, μᾶς ἠραίωσαν οἱ προστάται μας, τὴν γῆν μας ἔρακμον, πτωχὴν, ἀξίαν ἐλέους ἐγκατέλειψαν. ὦ θεέ μου, θεέ μου, δὲν θὰ κρατηθῇ τοῦ

λοιποῦ ἢ ῥοή τῶν δακρῶν μας; δὲν θὰ εἰτακουσῶσιν, ὡς δημιουργεῖ τοῦ παντός, αἱ παρακλήσεις τῶν τοσούτων Ἑλλήνων, ὅπως δοθῆ τέλος τῶν δεινῶν μας καὶ καθάρωμεν τὸν τόπον τοῦτον ἐκ τῶν μiasμάτων, ἅτινα μολύνουσι τοὺς ναοὺς μας, ἀρπάζουσι τὰς ἰδιοκτησίας μας ἀνεπιστρεπτὴ καὶ ἐπὶ τέλους ζωογονοῦνται παρὰ τῶν πεπολιτισμένων τῆς ὑφελίου; Εἰσάκουσαν, δημιουργεῖ τοῦ παντός, καὶ φώτισον τοὺς μεγάλους τῆς γῆς, ὅπως ἀπονεύμωσι τὰ δίκαια τῆς ἀνθρωπότητος· προστάτευσον, θεέ μου, τὴν Ἑλλάδα, ἐν ἀπολαύσῃ τὸ ποθούμενον, συναθροίσῃ καὶ περιπτύξῃ τὰ δισεπαρμένα τέκνα τῆς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (καὶ λοιποί).

Εἶθε ὁ Θεός· νὰ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεώς σου καὶ ἀποδώσῃ νίκην εἰς τὰ ὄπλα μας, ὑπὲρ τοῦ δικαίου τῆς οὐτάτης πατρίδος.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

Δύο τέκνα, ἀρχηγέ μου, ἔχω· τὸ ἐν προσφέρειω Ουσίαν εἰς τὸν θωμὸν τῆς πατρίδος. Ἴδου αὐτὸ λάβετο, (τρεφουσα πρὸς τὸ τέκνον τῆς). Τέκνον μου, ὕπαγε ν' ἀποθάνῃς ὑπὲρ τῆς πατρίδος σου μαχόμενον ἡρωικῶς πλησίον τοῦ καλοῦ μας ἀρχηγοῦ ἐγὼ σ' ἐγέννησα, ὀρεῖλεις σεβασμὸν καὶ ἀγάπην εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς σου, ἀλλ' ὀφείλεις ἔρωτα μέγα εἰς τὴν φιλότατην πατρίδα, τὴν ὁποίαν ἤδη βλέπεις δούλκην, καὶ ἂν μίαν ἡμέραν ζήσης, θὰ τὴν ἰδῆς ἐλευθέραν, μ' ἀνθῶνας ἐστολισμένην. θ' ἀκούσης τὰ ἐλεύθερα κελαδήματα τῶν πετηνῶν ἂν ὅμως πέσης μαχόμενον, θὰ ἰδῶσιν αὐτὰ ἄλλοι, ἢ δὲ ψυχὴ σου θὰ ἀγάλλεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς· καὶ ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ σημαία θὰ διέρχεται ἐκ τοῦ τάφου σου μετὰ μουσικῆς, θὰ σκιρτῶσι τὰ ἔσθᾶ σου ἀπὸ γαρὰν· οἱ ἀδελφοί, οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι σου, ὁ ἀνακράζουσι, «Αἰωνία ἡ μνή-

μη τῶ ἐνταῦθα ἡρωικῶς πετόντι ὑπὲρ τῆς πατρίδος.»
 Ναί, Γεώργι μου, παιδί μου· (Ὅλοι συγκινοῦνται).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἰδοὺ τὸ ξίφος, μητέρα μου! Σὺ δὲ δρῶναι εἰς τὸ γάλ-
 'ποῦ ἐβύζαξα καὶ εἰς τὴν πατρίδα αὐτὴν, ἥτις μ' ἔμαθη
 νὰ δμιλῶ, ὅτι τὸ ξίφος τοῦτο θ' ἀποκόψῃ δέκα βαρβά-
 ρων κεφαλὰς, καὶ ἂν ἐχθρική σφαῖρα δὲν μὲ ρίψῃ κάτω,
 θὰ ἴδῃς λαμπράς, ὦ μητέρα μου, ἡμέρας· ἂν ὅμως ἀπο-
 θάνω, καὶ μάλιστα τὸν θάνατόν μου, θέλεις ἔχει πρόσω-
 πον νὰ εἴπῃς ἐγκαυχωμένη, «εἶχα τέκνον καὶ ἐγὼ, ὅπερ
 ἔπεσεν ἀνδρείως μαχόμενον,» ν' ἀσπασθῶ τὴν χεῖρά σου·
 ὕπαγε εἰς τὴν κατοικίαν σου ἔχε ὑγίαν, (ἀσπάζεται αὐ-
 τὸν ἢ μήτηρ).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

"Ἄγομεν, Γεώργιέ μου, καὶ εἰς τὰ ὑψώματα ἐκεῖ ἃς
 ἐνώθωμεν μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν μας· ἀσπάσου τὴν
 χεῖρα τῆς μητρός σου· χαίρετε!

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ (πρὸς τὸν Δημήτριον)

Συνόδευτε αὐτοὺς μέχρι τῶν ὀχυρωμάτων. (Ἀναχωροῦν).

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ.

Εἰς τὴν εὐχὴν μου, τέκνον· ἔχετε τὴν εὐχὴν τοῦ θεοῦ
 ἅπαντες. (Ἀκούσται ἐκ τοῦ μακρόθεν ἤχος σιλιγγῶν).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὁ Ζηγκλίδης μετὰ πενήκοντα ὀπαδῶν πλησιάζει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἔλθῃ.

ΝΙΚΟΣ.

Καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἀπὸ τὴν ξένην, ἐγκαταλείψας τὴν ἐργασίαν του· ἔλαβε τὰ ὄπλα, ἀροῦ πρῶτον ἠσπασθή τοὺς γονεῖς του, ἀνῆλθε τῶν ὄρεων.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

(Ζαγκλίδης μετὰ τοῦ Δημητρίου καὶ τῶν ἄλλων εἰσέρχεται).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Χαίρετε, τέκνα τῆς Ἑλλάδος, κρατοῦντα ἀνδρείως τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας, χαίρετε, καλοὶ μου πατριῶται· ἔλθε φίλε νὰ σ' ἀσπασθῶ (Ἀσπάζονται). Εἶθε ἅπαντες μιμηθῶσι τὸ παράδειγμά σου· Μὴ φοβηθῆς, ὦ πατρίς, ὅταν εἰς τὰ τέκνα σου ὑπάρχη τοσαύτη ἀγάπη καὶ ὁμόνοια· θὰ πολεμήσωμεν μέχρι τοῦ τελευταίου, διὰ τὸ ἀποδείξωμεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἡ Ἑλλὰς δικαιοῦται νὰ ζήσῃ ἔχουσα κράτος δυνατὸν καὶ ἀκράδαντον, ἄξιον τοῦ ὀνόματός της. (Ἀκούεται κρότος τηλεβόλων μακρόθεν). Ὑπαγε, Πολυχρόνη, εἰς τὸν λόφον ἐκεῖνον, τηλεσκοπήσον καὶ πληροφόρησόν μας. (Ὁ Πολυχρόνης ἀνέρχεται τὸν λόφον). Τί βλέπεις;

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.

Βλέπω ἄνωθεν τῆς Μακρυνίτσης πυκνὸν καπνὸν· ἴσως προσέβαλον οἱ Τοῦρκοι τὰ ὄχυράματα τοῦ Μήτσου· ἀλλὰ βλέπω ἄνθρωπον ἐρχόμενον ταχέως· ἰδοὺ πρὸς ἡμᾶς διευθύνεται· ὦ θεέ μου, εἶθε νὰ ἦναι ἄγγελος καλῶν εἰδήσεων!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Εἶθε, θεέ μου νὰ ἐνθαρρυνθῶμεν διὰ τῆς εἰδήσεως ταύτης!

ΖΑΓΚΑΙΔΗΣ.

Ναί, θὰ χαρῶμεν. Ἐγὼ δύναιμι, ἂν καὶ μακρὰν ἱστά-

μενος νὰ σᾶς εἶπω· εἶδον τὸν Μῆτσον διατάττοντα τᾶς τῆς μάχης καὶ περιμένοντα τοὺς Τούρκους Βασιβουζούκους ἐκεῖθεν τοῦ στενοῦ νὰ διαβῶσι· καὶ ἂν πραγματικῶς ἐκείνην τὴν ὁδὸν ἐβάδισαν, ἀναντιρρήτως τότε προσβλήθησαν καὶ ἐνικήθησαν οἱ Τούρκοι κατὰ κράτος, πίπτοντες καὶ κατκρημνιζόμενοι τῆς κλεισσορείας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Λέγεις, Ζαγκλίδη!

ΖΑΓΚΛΙΔΗΣ.

Λέγω, καὶ τώρα θέλεις μάθει.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ (ἀπὸ τοῦ λόφου).

Ἴδού, ἔφθασε πλησίον τῆς ἀτραποῦ ἐκείνης· ἔλθε ἄγγελα καλῶν ἐδήσεον!

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (μετὰ χαρᾶς)

Νίκη, νίκη, ἀδελφοί.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Λέγε, πῶς;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

Ἀκούσχετε. Χίλιοι ὀκτακόσιοι Βασιβουζούκοι ἠθέλησαν νὰ περασιάσωσι τὴν γραμμὴν, ὅπως κατέλθωσι εἰς τὸ παράλιον· ἠδύνατο ὁ Μῆτσος νὰ τοὺς ἀρήσῃ ἀπαρενοχλήτους, ὅπως διέλθωσι χωρὶς νὰ μᾶς ἴδωσι· συνεκρότησε συμβούλιον τότε καὶ εὔρεν ὅτι ἂν περάσωσι, πιθανὸν ν' ἀποκρουσθοῦν παρ' ἄλλου ἀρχηγοῦ, πιθανὸν δὲ καὶ νὰ διαφύγουν· τότε διατάττει πῦρ, καὶ ἐπιπεσόντες ἡμεῖς κατ' αὐτῶν διὰ τῆς λόγχης, ἐτρέψαμεν αὐτοὺς εἰς φυγὴν, ἀφήσαντες ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν νεκροὺς καὶ διακοσίους πληγωμένους. (Εἰσέρχεται ὁ Δημήτριος).

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Τούρκοι φαίνονται ἐκ τοῦ φρουρίου τοῦ Βώλου ἐλιθύνοντες πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἄπειρον πλῆθος πρὸς τὴν θάλασσαν συνωθοῦται· νομίζω, ἀρχηγέ, ὅτι στόλος θωμαϊκὸς φθάνει μετὰ στρατοῦ ἀπείρου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἄρχηγέ Πολυχρόνη, ἀνάγκη νὰ πέμψωμεν ἄνδρα εἰς τὸν Βῶλον, ὅπως ἐκεῖθεν κατοπιεύσῃ τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἂν πραγματικῶς τὰ πλεῖστα ἔρχονται.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ.

Δείον νὰ διατάξῃς τὰ τῆς μάχης πρότερον, ὅπως τοποθετηθῇ ὁ στρατός μας εἰς θέσεις ἐπικαιίρους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἦς ἤχησῃ ἡ σάλπιγξ. Ὑπαγε, Κωνσταντινίδη, καὶ σὺ Γεώργιε, καὶ εἰδοποιήσατε ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ χωρίῳ στρατιώτας μου νὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα. Σὺ, Ζαγκλίδη, κατάλαβε τὰς θέσεις τοῦ Κατωχωρίου μετὰ ἑκατὸν ἀνδρῶν, καὶ ἅμα οἱ Τούρκοι προχωρήσωσι πρὸς τὰ ἄνω, μὲ εἰδοποιεῖς διὰ σημείου καὶ πάραυτα ἀρχίζεις πυροβολῶν κατ' αὐτῶν. Ὑπαγε, ὕψωσον ἐκεῖ ὀχυρώματα. Σὺ δὲ Πολυχρόνη, μετὰ ἑκατὸν πενήκοντα ἀνδρῶν, λάβε τὴν θέσιν ἐκείνην πρὸς ἀνατολὰς, ὥστε νὰ δύνασαι νὰ βοηθῆς τὸ Κατωχώριον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κρατῆς τοὺς ἐχθροὺς ἐν ταπεινότητι εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν· ἐγὼ δὲ καταλαμβάνω τὴν πλευρὰν ἐκείνην μετὰ τετρακοσίων στρατιωτῶν· τότε ἐπειδὴ τὸ πῦρ θὰ προσβάλῃ αὐτοὺς ἐκ τριῶν μερῶν, ἀδύνατος θέλει εἶσθαι ἢ πρὸς τὰ ἄνω προσχώρησις τῶν Τούρκων. Ἄγετε· τὸ σύνθημά μας θέλει εἶσθαι, «Σωτηρία ἢ Θάνατος»· τίς ἔρχεται; (Ἀκούεται μουσικὴ καὶ βομβολισμὸς).

ΑΓΓΕΛΟΣ (εἰσέρχεται).

Ἄρχηγέ, στολίσκος ἐκ τριῶν πλοίων τουρκικῶν ἔφθασεν· ἤρχισαν νὰ κτυποῦν τὰ ὑψώματα τοῦ Μήτσο, ἀλλ' εὐτυχῶς αἱ σφαῖραι δὲν προσβάλλουσιν αὐτὰ. Ὁ Μήτσο ἀνθίσταται γενναίως κατὰ τῶν Βασιβοζούκων, οἵτινες τρεῖς ἀποπειραθέντες νὰ διαβῶσι δεινῶς ἀπεκρούθησαν.

ΣΚΗΝΗ Π'.

(Δημήτριος εἰσέρχεται μετὰ τάχους).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Τί φέρεις;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Οἱ Τοῦρκοι ἐξ ἑπτὰ χιλιάδων ἐκ Βόλου ἔλαβον τὴν διεύθυνσίν των πρὸς τὰ ἐδῶ μετὰ μεγάλων ἀλλαγαμῶν· φαίνεται ὅτι ἡ ἐπίθεσις θὰ γίνῃ διὰ μιᾶς. Ὁ Πολυχρόνης καὶ ὁ Ζαγκλίδης ἐτοποθετήθησαν καλῶς. (Ἀκούεται θόρυβος μάχης). Ἄκούσατε τὸ πῦρ ἤρχισεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. (Ἀκούεται σάλπιγξ). Εἰσέρχονται οἱ στρατιῶται τοῦ Νικολάου μετὰ τῆς σημαίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

(Ἀρπάζει τὴν σημαίαν). Ἄς ἔλθῃ ὁ ἱερεύς.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

(Εἰσέρχεται ὁ ἱερεύς).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Κλίνατε ἅπαντες γόνυ.— Ἐλθέ, πάτερ, νὰ εὐλογήσῃς τὰ ὄπλα μας, ὅπως χάριση ἡμῖν ὁ ὕψιστος τὴν νίκην καὶ κατασυντρίψωμεν τὴν δουλείαν.

ΙΕΡΕΥΣ.

Θεὸς ὑπέρτατε, ὅστις δοῖς ἐξ οὐρανοῦ, βοήθησόν μας.

ἔπω; φέρωμεν τὸ ἔργον μας εἰς πρᾶξιν ἀπαλλαττόμενοι
ἐκ τῶν τοσοῦτων δηλώσεων, σὺ πολυεῦσπλαγγνε θεέ, θέ-
σον μαζὶ πὸ τὴν αἰγίδα σου καὶ σῶσον ἡμᾶς, διότι ἡ ἀδικία
ὠπλίσθη κατὰ τοῦ δικαίου, σῶσον τὸ δυστυχές τοῦτο
ἔθνος, τὸ οὐδένα ἔχον προστατήν, παρὰ τὴν παντοδυνα-
μίαν Σου. Ἄγχετε τέκνα μου πολεμήσατε καὶ ὁ θεὸς θὰ
ἀποδώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἐλευθερίαν τῶν δούλων ἀδελφῶν μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ὅρμιζόμεθα ἅπαντες νὰ πολεμήσωμεν μέχρι τοῦ τε-
λευταίου. Ἦδη ἄς ψάλλωμεν. (Ἀρχίζει ἡ μελωδία —
ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ).

ὦ; πότε σκλαβωμένοι;
ὦ; πότε ἀδελφοί;

ὦ; πότε ἔστο θηκάρι
κρυμμένο τὸ σπαθί!

ὦ; πότε τὸ τουρκί
θὰ μένη σιωπηλὸ,
Ἵψώσατε σημαίαν
μ' ὀλόχρυστο σταυρὸ.

Ἐμπρὸς νὰ ἀνατείλῃ
ἡ ὥρα ἡ χρυσή,
Ἐμπρὸς ὄλ' ἠνωμένοι
σὲ φάλαγγα πυκνή.

Μὴ πλέον χωρισμένοι
ὦ Θραῖκες ἀδελφοί
Ὅλοι μαζὺ ἠνωμένοι
ἢ νίκη ἢ θανή.

Γενναῖοι Μακεδόνες
Ἵπειροθεσσαλοί,
Ἄτρύμητοι νησιῶται
γυμνώσατε σπαθί.

Τί πλέον καρτερεῖτε
σπρώζατε τὴν στιγμή.
Ἐλεύθεροι καὶ σκλάβοι
ἐν σῶμα μὲ ψυχή.

Ἢ νίκη μὲ τὴν δόξα
καὶ τὴν ἐλευθερίαν
Ἄπόγονοι ἠρώων
σᾶς γλυκοχαιρετᾶ.

Καὶ ὁ νέος Κωνσταντῖνος
Μονάρχης νὰ γενῆ.
Καὶ τότε εὐτυχισμένοι
γενναῖοι ἀδελφοί,

'Εμποδὸς λοιπον, 'στὴν μάχη
μὲ τόλμη μὲ ψυχὴ

'Αδελφικὰ ἠνωμένοι
εἰς ἐλευθέραν γῆ.
('Αυθολογία):

ΠΡΑΞΙΣ Β'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Εἰς τὸ στρατόπεδον.

ΤΣΕΛΙΟΣ.

Ἡ νύξ ἦτο φοβερά, παρ' ὀλίγον οἱ ἐχθροὶ νὰ μᾶς καταλάβουν τὸ Κατωχώριον, ἀλλ' ἡ ἀνδρεία τοῦ Νικολάου καὶ ἡ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν τέχνην ἐπιμονή του ἠδυνήθησαν νὰ ἐπισθοδρομήσωσι τοὺς Τούρκους μέχρι τοῦ φρουρίου· ὡ πῶς ἐμάχετο κατ' αὐτῶν! Ἕμεινα κεχηνῶς, βλέπων τὴν ἀκατάσχετον ὀρμὴν του, νὰ ὀρμᾷ ἐντὸς τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν Μακρονετσιωτῶν δὲν ἦτο ὀλίγη· ἀντέσχον ἀπὸ τῆς τρίτης ἄχρι τῆς πρῆτης· τέλος δὲ μηδὲν κατώρθωσεν ὁ ἐχθρὸς κατασυντετριμμένος ἐπανέκαμψεν εἰς τὸ φρούριον· ἀλλ' ἰδοὺ ἐρχεται ὁ Νικόλαος. — Ἐλθέ, φίλε.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Με βλέπεις τέλος πάντων ἄξιον τῆς ἀγάπης σου· πιστεύω ὅτι εἶσαι ἱκανοποιημένος Τσέλιο, ἐκ τῆς χθεςαινῆς μάχης ἀπώλεσαμεν πενήκοντα ἀνδρας, πλὴν κατεστρέψαμεν τὸν ἐχθρὸν ἐντελῶς, ἵνα μὴ δυνηθῇ τοῦ λοιποῦ ν' ἀνανεώσῃ τὸ θάρος του.

ΤΣΕΛΙΟΣ.

'Αλλὰ καὶ ὁ Μῆτσος ἀρχηγέ, ἐκράτησε καλῶς τὰς

θέσεις του, ἂν καὶ ὅλοι αἱ στραταὶ τῶν πλοίων κατ' αὐ-
τοῦ ἐσπενδονίζοντο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἀμφιβάλλεις ὅτι ὁ Μῆτσος εἶναι εἰς ἓκ τῶν ἐμπειρο-
τέρων στρατιωτῶν μας καὶ τὸ ἀτρόμητόν του ἤθους εἶνε
εἰς αὐτὸν δῶρον φυσικόν· αὐτὸς δὲν πτοεῖται τῇ πλη-
θῆς τοῦ ἐχθροῦ, οὐδὲ ἐσυλλογίσθη κἀν ποτὲ τὴν πλῆθύν
αὐτοῦ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Εἰσέρχεται εἰς ἄγγελος.

ΑΓΓΕΛΟΣ (πρὸς τὸν Νικόλαον).

Ἄρχηγέ, πᾶς κομίζω νέκν εἰδῆσιν· ἔφθασεν εἰς Ἄγγλος
περιηγητής.

ΤΣΕΛΙΟΣ.

Τὸ ὄνομά του;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Τὸ ὄνομά του, Ὅγλ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Γνωρίζω τὸν εὐγενῆ ἄνδρα, ἐνθάρρυνθητε λοιπὸν· οὗτος
θὰ περιγράψῃ τὰς μάχας. Σιερθήτε ὅτι πρὸ τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτοῦ ὀρεῖλομεν νὰ δεῖξωμεν μεγάλην καρτερίαν, μα-
χόμενοι γενναίως· διότι οὗτος ὡς φιλέλλην θὰ ἐκλήθη
λεπτομερῶς τὰς πράξεις μας εἰς τὰς προστάτιδας Δυνά-
μεις. Ὑπαγε, καὶ εἰπέ νὰ προσφέρωσιν οἱ ἡμέτεροι ἅπαν-
τες τὰ σεβάσματά των, καὶ ἃς δώσωσι τὰ ἀπαιτούμενα
περιποιήσεις, ἕως οὗ φθάσωμεν καὶ ἡμεῖς.

ΑΓΓΕΛΟΣ (κινεῖται ὡς διὰ ν' ἀναχωρήσῃ).

Ἄλλὰ . . . τί ἄλλο ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ· εἰς ἀπεσταλμέ-
νος τοῦ Πατᾶ ζητεῖ νὰ λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.

ΤΣΕΛΙΟΣ.

Εἶπέ νά ἔλθῃ. (Ὁ Ἄγγελος ἀναχωρεῖ).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ (πρὸς τὸν Τσελίον).

Καταλομβάνεις τί λέλεις;

ΤΣΕΛΙΟΣ.

Θά ἴδωμεν.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΑΜΠΤΟΥΛΑ καὶ οἱ ἄνω.

ΑΜΠΤΟΥΛΑ.

Σεῖς εἶσθε οἱ ἀρχηγεῖ τῶν ἀνταρτῶν οἱ ἐλθόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος νά κτυπήσετε τοὺς Μουτουλιμάνους, κηρύττοντες πόλεμον κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως μας;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ναί, ἤμεῖς; εἴμεθα; λέγε, τί θέλεις;

ΑΜΠΤΟΥΛΑ.

Ἀκούσατε Ἕλληνες; ἀποστέλλομαι ἐκ μέρους τοῦ Πασᾶ, νά σᾶς φέρω εἰς συνάσθησιν περὶ τῶν διαπραχτομένων σις· ὅτι εἰς μάτην ἤλθετε νά ταράξητε τὰς ἐπαρχίας ταύτας, καθότι ὁ Σουλτάνος δὲν θέλει νά σᾶς ἀναγνωρίσῃ, οὔτε κἄν παρχωρήσιν δικαιοματίων στέργει, ἐάν δὲν καταθέσθῃτε προηγουμένως τὰ ὄπλα πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Πασᾶ. Ναί, Ἕλληνες, θέλετε ὅτι ὑπερὸν ἀπὸ τούτους πολέμους εἰς οὐδὲν ἐξετέθητε ἀπὸ τοῦ ἔτους 1769 καὶ ἐντεῦθεν, οὐδὲν ἄλλο κατορθώσατε, εἰμὴ νά ἐλευθερώσθῃτε μίαν μικρὰν γωνίαν γῆς· σπάζεσθε ἀδίκως· ἐπανακάμψατε εἰς τὰς ἐστίαις σας· μὴ εὐελπίζεσθε ἐκ τῆς χθεσινῆς νίκης καὶ ἐπιμένετε· Ὅα σᾶς κατατροπώσωμεν ἄνευ ἀναβολῆς, αὐακ τῇ ἀφίξει τοῦ στρατοῦ τῆς Ἡλεούτης· πόσοι εἶθε σεῖς; μία δὲρὰς ἀνθρώπων· Νομίζε-

τε ὅτι ἡ Αὐτοκρατορία μας θέλει πταήθῃ ἀπὸ διαχιλί-
ους ἐπαναστάτας, ἀφοῦ ἀντέστη ἀπέναντι κολοσσού, μὴ
ἀπαύσθῃ εἰς ὑποσχέσεις· θ' ἀφανισθῆτε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἡμεῖς, Τουρκε, θ' ἀφανισθῶμεν ἐν μέρει, σεῖς ὅμως
ὄα ἐκλείψητε ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειάν τῆς γῆς καὶ ἐκεῖνοι σί-
τινες θὰ σᾶς φέρουν εἰς τὴν τελικὴν καταστροφὴν, θὰ ἤ-
μεθα ἡμεῖς, ἡ δὴρὰ αὐτῆ, ἥτις ἀπειράκις σᾶς ἐζητέ-
λισεν, ἀποδείξασα τὴν ὄλην ἀνανδρίαν σας εἰς ὅλα τὰ
ἔθνη τίς ἐτόλμησε ποτὲ νὰ ἄτυπήσῃ τὸν κοι-
μώμενον λέοντα; οὐδεὶς· μόνοι ἡμεῖς ἐρρίψαμεν τὸ ἀκόν-
τιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἢ φρονεῖς, Τουρκε, πῶς δὲν
αἰσθανόμεθα, καὶ ἦδη ποῦται αἱ δυνάμεις σας; σᾶς γνωρίζο-
μεν κάλλιστα· τί εἶθε σεῖς; ποταποὶ, ἀχάριστοι, χα-
μερπεῖς, κατέχοντες τὰς χώρας μας ἐπὶ τόσους αἰῶνας
προσφέρατε ἦδη αὐτάς ὡς ἀντάλλαγμα ταῖς βαρβάρους
λαοῖς, ὅπως λάβητε πνοὴν παρέλθούσης ζωῆς ἐν τῇ Εὐ-
ρώπῃ. Ὑπάγε καὶ εἰπὲ εἰς τὸν Πατᾶν σου ὅτι οἱ Ἕλλη-
νες σκοπὸν ἔχουν νὰ πολεμήσουν τὴν Τουρκίαν μέχρις
ἐξοντώσεως, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συμμαχίας, σκοπὸν λέγω
ἔχουμεν νὰ σᾶς βροκανίσωμεν, ἐν ἀνάγκῃ μὲ τοὺς ἐδόν-
τας μας, ἀφοῦ δὲ ἐξαντλήσωμεν ἅπαντα τὰ μέσα καὶ
δὲν σᾶς κατατροπώσωμεν, τότε θὰ σράξωμεν τὰ τέκνα
καὶ τὰς γυναῖκάς μας, ἵνα μὴ ἔλθῃτε καὶ κηρέσητε ἐπ'
αὐτῶν τὴν λυσσώδη δίψαν σας, ἔλθετε κατόπιν νὰ μᾶς
καταλάβητε πόλεις καὶ χωρὶα εἰς σωρὸν ἐρσιπίων καὶ τέ-
φρας μεταβεβλημμένας ἄπελθε.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Ναί, δὲν λέγω, Ἕλληνες, ὅτι δὲν ἔχετε δίκαιον, δύ-
νοσθε νὰ μᾶς νικήσητε, δύνασθε νὰ μᾶς καταστρέψῃτε,
ἀλλ' οὐδὲν θὰ ἀπολαύσητε ἀπέναντι τῶν τοσοῦτων χυ-

θέντων αϊμάτων σας. Δέν εἶδετε τὸ Σούλιον; Δέν εἶδε-
τε τὴν Πάργαν, ἣν ὡς δῶρον μᾶς προσέφερον; Δέν βλέ-
πετε τὸ πρόσφατον ζήτημα τῆς Κρήτης; διατὶ λοι-
πὸν νὰ Ουσιάζεσθε, χάνοντες περιουσίας, τρέχοντες ἐπὶ
τῶν ὀρέων καὶ κακοπαθοῦντες; ἐπιστρέψατέ καὶ ὁ Σουλ-
τάνος θέλει δώσει ἀνακούφισιν εἰς τοὺς λαοὺς του.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἄνακούφισιν λέγεις; Ἐλευθερίαν, ἔνωσιν μετὰ τῆς μη-
τρος Ἑλλάδος· αὐτὸ ζητοῦμεν.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Δέν θὰ τὸ ἀπολαύσητε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Θὰ τὸ ἀπολαύσωμεν, Ἀμπτοῦλ, σοὶ τὸ ἐρκίζομαι εἰς
τὸ ξίφος μου τούτο, καὶ ἂν τούναντιν δέν τύχωμεν τοῦ
ποθουμένου, μάθε καὶ εἶπέ εἰς τὸν Σουλτάνον σου, ὅτι
οὔτε Ἑλλάς μεγάλη ἀλλ' οὔτε καὶ Τουρκία θὰ ὑπάρξῃ,
θὰ πνιγῶσιν ἀμφότερα εἰς τὰ αἶματά των.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Λοιπὸν, ἐπιμένετε;

ΤΣΕΛΙΟΣ.

Ναί.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Μάθετε ὅτι αἱ δυνάμεις μας ἐνισχύονται καθεκάστην.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Καὶ πότε ὑπῆρξατε σεῖς ὀλίγοι; θὰ μᾶς τρομάξητε
διὰ τῆς εἰδήσεώς σας ταύτης; ἡμεῖς εἴμεθα ἐκτὸς παν-
τὸς φόβου· ἔλθετε, ἔλθετε, καλῶς νὰ ἔλθητε, τὴν αὐτὴν
τύχην θὰ λάβητε· Ἄλλὰ τίς ἔρχεται; (Ἀκούεται κρότος·
εἰσέρχεται Β'. Ἄγγελος).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Β΄. ΑΓΓΕΛΟΣ.

Οἱ Τοῦρκοι προσεγγίζουσι πρὸς τὰς Ἑλλάδας ἑτοιμοὶ νὰ προσβάλλωσι τὰ ὀχυρώματα τοῦ Θεοδώρου· ἐπικουρίαν διακοσίων ἀνδρῶν ἔφρασε μετὰ τοῦ Νζοῦμ· τί διατάττετε; (Ἀκούονται πυροβολισμοί). Νζοῦμ· ὅτι ἡ προσβολὴ ἤρχισεν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ὑπαγε, Ἀμπτοῦλ, καὶ εἰπὲ εἰς τὸν Πασᾶν ὅτι ἡ μάχη αὕτη θ' ἀποφασίσῃ τὴν τύχην μας. (Ὁ Ἀμπτοῦλ ἀναχωρεῖ· ὁ πυροβολισμὸς ἐπιτείνεται πρὸς τὸν Τσέλιον). — Σπεῦστον νὰ ἐνίσχυθῇ ἡ θέσις τοῦ Κατωχωρίου· εἰπὲ εἰς τὸν Νζοῦμ νὰ δράμῃ μετὰ τῶν διακοσίων, σὺ δὲ ἐνώσου μετὰ τοῦ Δήμου καὶ ἀροῦ οἱ Τοῦρκοι προχωρήσωσι πολὺ, ἵτασθε εἰς τρόπον νὰ προσβάλλητε αὐτοὺς ἀπὸ τὰ νῶτα· τρέξε Τσέλι καὶ ἐνίσχυσον τὸ κέντρον· προσεζον μὴ τυχὸν καὶ γείνη προσβολὴ ἐκ μέρους ἡμῶν, διότι ἀπολλύμεθα· ἐγὼ μεταβαίνω, ἵνα τοῖς κλείσω τὴν ἔξοδον. (Ὁ Τσέλιος ἀναχωρεῖ). Ἄς ἡχῆσῃ ἡ σάλπιγξ.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

(Εἰσέρχεται ἡ Μαργαρίτα).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Σπεῦστον, ἀρχηγὲ· ὁ στρατὸς μάχεται μετὰ μεγίστου ζήλου. Ὁ Ὀρλ ἵσταται ἐπὶ τινος λόφου, βλέπων τὰς κινήσεις τῶν ἐχθρῶν ὡς καὶ τῶν ἡμετέρων. Ὁ Νικολαΐδης ἐνθουσιωδῶς δίδει σχέδια πολέμου· οἱ Τοῦρκοι μένουσιν εἰς τὴν πρώτην των θέσιν· ἡ νίκη κλίνει ὑπὲρ ἡμῶν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Ἕπαγε, Μαρμαίτα, ὕπαγε καὶ εἰπέ εἰς τὸν Πολυ-
χρόνην, ἡ μάχη νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τῆς νυκτός·
χαῖρε! (ἡ Μαρμαίτα ἀναχωρεῖ καὶ ἑαυτὸν). Λύριον
Πασᾶ, ἐλεπούμεθα, ἀν ἡ μάχη διατηρηθῇ ἄχρι τῆς πρώ-
της ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐλπίζω νὰ καλύψωμεν
τὴν γῆν μας ταύτην μὲ τὰ δυσώδη πτώματά σας.—
Ἄγομεν, ἐμπρός! (μετὰ σαλπίγγων).

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Θάλαμος τοῦ Πασᾶ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἴστανται Τουρ-
κοὶ ἀξιωματικοί.— Εἰσέρχεται ὁ Πασᾶς.

ΠΑΣΑΣ.

Εἶθε παρόντες; ἤλθετε ἴσως νὰ μὲ δώσητε τὴν εἰδή-
σιν τῆς χθεσινῆς ἡττης μας; ἐτροπή εἰς σᾶς· μία φούχ-
τα Ἑλλήνων ἀνταρτῶν, νὰ ἐπιπέσωσι καὶ ὑμῶν καὶ νὰ
σᾶς διασκορπίσωσιν. Εὐγὲ! Εὐγὲ σας! Ἀξιωματικοὶ τῆς
Τουρκίας! . . . Ἄς χροσωσῶμεν εἰς τὰ ὅπλα τῆς πολυ-
μηχάνου Εὐρώπης, ἥτις ἐρεῦρε πῶς εὐκόλως νὰ κατα-
στρέφονται εἰ πολλοὶ ἀπέναντι τῶν ὀλίγων· ὑπάρχει
ἐλπίς νὰ ἀποπλύνωμεν τὸ χθεσινὸν αἴσχος· ἀπέλθετε.
(Κάθηται σκεπτόμενος· εἰσέρχεται ὁ Ἄλῆς).

ΑΛΗΣ.

Τί σκέπτεσαι, Πασᾶ; μὴ σὲ ταραττή ἡ νίκη τῶν Ἑλ-
λήνων ἐν τῇ χθεσινῇ μάχῃ; οὐδὲν παράπονον πρέπει νὰ
ἔχῃς κατὰ τοῦ στρατοῦ μας· ὁ Μεχμέτ ὄφριλε νὰ συλλο-
γισθῇ ὅτι οἱ Ἕλληνες μάχονται δισπαρμένοι καὶ ἔπρεπε
ἄλλως νὰ διαθέσῃ τὰ τῆς μάχης διατάττει ἔροdon κατὰ
τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ Νικολάου καὶ Πολυχρόνη, διαίρει
εἰς φάλαγγας δύο τὸν στρατὸν μας συγκείμενον ἐξ ἑπτὰ

χιλιάδων, ὄρμα πειτυατωδῶς κατ' αὐτῶν, καὶ ἐν τούτοις εὐρισκόμεθα μεταξύ πυρῆς καὶ σιδήρου, προσβαλλόμενοι ἀνελπίστως πανταχόθεν· ἐντὸς τοῦ παχυτάτου καπνοῦ καὶ τοῦ ψηλαφητοῦ σκοτοῦ, διέλαθεν ὈΝΙΚΟΛΑΟΣ καὶ μᾶς καταλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Βῶλον ἄγουσιν, καὶ τοιοῦτο-τρόπως διαρκεστάτης τῆς μάχης, δύο ὀλοκλήρους ἡμέρας, ἀπωλέσαμεν τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ μας, καὶ κατόπιν μᾶς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

ΠΑΣΑΣ.

Καὶ τῶρα θέλεις νὰ δικαιολογήτῃς τὴν ἀταξίαν αὐτὴν τοῦ Μοιραλῆ, καὶ σκοπεῖς ν' ἀποδώσῃς τὴν καταστροφὴν τοῦ στρατοῦ μας εἰς τὴν ἀπειρίαν τοῦ Μεχμέτ; Ἀπατάσαι Ἀλλῆ! μὲ ἐπτὰ χιλιάδας ἐφορμαῖ ὅπως ἐκδιώξῃ τοὺς ἐν τῷ Κατωχωρίῳ ὀχυρωμένους, καὶ ἔπειτα διὰ μιᾶς καταλαμβάνομένου τοῦ ὀχυρώματος τοῦ Τσέλιου, νὰ διασκορπῆσῃ τὰ ἄλλα. . . . Ἀλλ' ἄ; ἀρήτουμεν τὰ γενόμενα· ἄκουσον, ἂν οἱ Ἕλληνες αὐτοὶ δὲν δικιρεθῶσιν ἐρχόμενοι εἰς ἀντιζηλίαν, ὅπερ καὶ περιμένω, εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς νικήσωμεν, καὶ ἂν πολεμῶμεν μὲ δεκαπλάσιον ἀριθμόν· μόνη ἡ διχόνοια δύναται νὰ μᾶς βοηθήσῃ πρὸς καταστροφὴν αὐτῶν. Μὲ λέγεις, ἂν σκέπτομαι, καὶ νομίζεις ὅτι εὐρομεν ποτέ μας ἡσυχίαν; μὴ ὑπαρχούσης ὑποστηρίξεως τῆς Εὐρώπης, αὐτοὶ ἤθελον μᾶς ἔχει πρὸ πολλοῦ κατακερματισμένους. Δὲν βλέπεις ἐκ τῆς ἱστορίας, Ἀλλῆ, ὅτι ἀφοῦ κατέλιπον εἰς τοὺς Πέρσας, χάριν τῆς μεγάλης των ἐκείνης ἀσυμφωνίας, ὀλοκλήρους ἐπαρχίας· ἐνόμισεν ὁΞέρξης ὅτι ἐτελείωσε τὸ ἐπιχειρισθὲν ἔργον του, ὑποτάξας αὐτοῦ· πλὴν μόλις φθὰς ἐξώθεν τῶν Ἀθηνῶν, αἶφνης εὗρεν αὐτοὺς ἠνωμένους καὶ κατέστρεψεν τὰς κολοσσαίους στρατιάς του. Ἠμεῖς πολεμοῦμεν ἄνευ κόπου ἀναπαυόμενοι καὶ ἐφοδιασμένοι, ἐνῶ αὐτοὶ πολεμοῦσι μὲ

Ἐν τεμάχιον ἄρτου εἰς τὰς χεῖρας. Ἐνοεῖς τί σκοποῦν νὰ πράξουν; ἔχουν σκοπὸν νὰ δρᾷξωσιν ἅπαντες τὰ ὄπλα καὶ ἂν ἀφήσωσι τὰς μεταξὺ των ἀντιζηλίαις, εἶναι ἀδύνατον νὰ τοῦς πολεμήσωμεν.

ΛΛΗΣ.

Τότε λοιπὸν τί ἤλθομεν; ν' ἀρήσωμεν τοῦς Ἕλληνας νὰ καταλάβωσιν ἀμαχητὶ τὰς ἐπαρχίας μας, κύπτοντες τὸν αὐχένα εἰς αὐτοῦς, ἀφοῦ ἀντέστημεν ἐπὶ τοσοῦτον κατ' ἀνωτέρων δυνάμεων; χρεωστοῦμεν νὰ συνάψωμεν καὶ τρίτην μάχην διοργανιζόμενοι καλλίτερον, ὅπως τοῦς ἐκδιώξωμεν τῶν θέσεων τούτων· γνωρίζεις ὅτι προσάπτεται μέγας εἰς ἡμᾶς μῶμος, ἐὰν μετὰ τοσοῦτων δυνάμεων δὲν καταστείλωμεν τὴν ἐπανάστασιν. Ἴδου ἐγὼ ἀναδέχομαι τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐπικειμένης μάχης.

ΠΑΣΑΣ.

Ν' ἀκούσω, πῶς θὰ δικιτάξης τὰ τῆς μάχης;

ΛΛΗΣ.

Θὰ δικιρέσω εἰς ἑπτὰ σώματα τὸν στρατὸν μας, θὰ προσπειθῶ ὅτι ὑποχωρῶ, ἀφοῦ φθάσω εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν θὰ σχηματίσω αὐτὰ· τὸ ἕν θὰ διευθύνῃ ὁ Μεχμέτ βεδίζων πρὸς τὸν Πλαταμῶνα, τὸ δεύτερον σῶμα θὰ διευθύνῃται πρὸς τὸ Κατωχώριον ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Μουσταφᾶ βέη, τὸ τρίτον ὑπὸ τὴν τοῦ Ἀλῆ Ἀμεῦρ Ἀγά, ὅπερ θὰ πορεύηται βραδέως πρὸς τὰ ὕψη τῆς Μακρονήτσου, ἔνθα εὐρίσκειται ὀχυρωμένος ὁ Μῆτσος, ἀντιμετωπιζόμενος μετ' αὐτοῦ. Ἐγὼ θέλω προσπειθῆ ὑποχώρησιν πρὸς τὸ φρούριον· οἱ Ἕλληνες θὰ νομίσουν τότε ὅτι δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ δώσωμεν σημεῖον νέας μάχης· τὴν νύκτα δὲ βεδίζομεν πλησιάζοντες καὶ πρὸς τὴν πρῶταν ἀρχίζει ἡ μάχη αἰφνηδῶς· ἐγὼ δὲ θὰ ταχύνοι, ὅπως κατακλείσω τὰς ὀπισθεν τοῦ Μῆτσου θέσεις, πρὸς

ἐάλλων αὐτὸν ἀπὸ τὰ νῶτα, καὶ διὰ μιᾶς βουλευτικῆς ἐφόδου, νὰ τοὺς ἀναγκάσωμεν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ἐπικαίρους θέσεις των.

ΠΑΣΑΣ.

Καλῶς. (Κρούει τὸν κώδωνα. εἰσέρχεται ὁ Ἰσμαήλ).

ΣΚΗΝΗ Π'.

ΙΣΜΑΗΛ.

Εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΠΑΣΑΣ.

Τί ἔλαμες;

ΙΣΜΑΗΛ.

Οἱ Βασιβουζοῦχοι εἰσῆλθον εἰς τὰ χωρία καὶ θ' ἀρχίσουν τὸ ἔργον των. . . ἀδικροίως ὅα κόπτουν νέους καὶ γέροντας, γυναῖκας καὶ τέκνα.

ΠΑΣΑΣ.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην σπεῦστον νὰ ἐπιδώσῃς εἰς τὸν Μεχμέτ καὶ εἶπέ του νὰ ἐκπληρώσῃ κατὰ γράμμα τὴν διαταγὴν μου, ἀνακαλῶν τὸν στρατὸν εἰς τὰς πρώτας θέσεις του· ἀλλὰ δὲ τῇ ἀρίζει τοῦ Ἀλῆ νὰ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀρχηγίαν, ὑπακούων εἰς πᾶν ὅ,τι ὁ Ἀλῆς ἤθελε διατάξῃ· πᾶτα παρεκκοή θέλει τιμωρηθῆ ὡς στρατιωτικὴ ἀπειθεῖα.

ΙΣΜΑΗΛ.

Δράμω εὐθύς.

ΠΑΣΑΣ.

Εἶπέ πρῶτον νὰ ἔλθῃ ὁ Ἀγγλος περιηγητής.—(Ὁ Ἰσμαήλ ἀναχωρεῖ πρὸς τὸν Ἀλῆ). Ἄκουστον Ἀλῆ, ἰδοὺ σὲ καθιστῶ ἀρχηγὸν τῆς μελλούσης ταύτης μάχης, θέλεις δοξασθῆ πέραν τῶν ἐλπίδων σου, ἐὰν ἐπιτύχῃ τὸ

σχέδιόν σου, καὶ πολὺ περισσότερον, διότι ἐγὼ θέλω τοῦτο. Ὅταν οὕτω θέλει ἐμφανισθῆ ἑνώπιόν μου ὁ Ὅγλ, ζητῶν πρὸ δύο ἡμερῶν, ὅπως λαλήτῃ μετ' ἐμοῦ· αὐτὸς μάθε, ὅτι εἶναι Ἀγγλος, συμπαθεῖ εἰς τοὺς ἐπαναστάτας καὶ διὰ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ παριστᾶ ἡμᾶς εἰς τὴν Βυρῶπην ὡς τέρατα! ὅτι πάντες οἱ Φράγκοι μᾶς ἀποστρέφονται, εἰς δὲ τοὺς Ἕλληνας συμπαθοῦσιν. Ἀλλῆ, ἂν ἡμεῖς σεβώμεθα τὴν Ἀγγλίαν, τὴν σεβόμεθα, διὰ τὰ μέτα, ἅτινα παρέχει τοῦ Σουλτάνου μας· ἂν ὁμῶς εἴχομεν δυνάμεις ἰκανάς, ἠδυνάμεθα καὶ αὐτὴν νὰ καταστρέψωμεν· διότι εἰς τὸν Τοῦρκον τὸ Κοράνιον ἐπιβάλλει αὐστηρῶς νὰ μὴ ἔχη σχέσιν ὁ Τοῦρκος μὲ κανένα ἄπιστον· ἀλλὰ τί πρέπει νὰ πράζωμεν, ἀροῦ τὸ κράτος μας ἤρχισε νὰ παρακμάζει; Δι' αὐτὸ τοῦτο ἔχομεν τὴν Ἀγγλίαν στερεὰν στήλην, ἐρ' ἥς στηρίζομεθα, μηδὲν θὰ θεωρηθῆ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀπώλεια ἐνὸς ἀτόμου· δι' αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶνε μία ἐνόχλησις, γράφων πρὸς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν· οἱ φιλελεύθεροι τῆς Ἀγγλίας ἀσπάζονται τὰς ἰδέας του καὶ ἐξάνίστανται κατὰ τῆς κυβερνήσεώς των, ὁ δὲ λαὸς τις ἀποκαλεῖ ἡμᾶς ἐκτροχάρους! καλὸν, λέγω εἶναι νὰ ἐκλείψῃ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος.

ΑΛΗΣ.

Πῶς ἐννοεῖς;

ΠΑΣΑΣ.

Δηλαδὴ

ΑΛΗΣ.

Νὰ τὸν φονεύσωμεν;

ΠΑΣΑΣ.

Ἀμφιβάλλεις;

ΑΛΗΣ.

Ἀλλὰ πῶς;

ΠΑΣΑΣ.

Τώρα αὐτὸς θὰ ἔλθῃ ἐδῶ· σὺ ἀποσύρεται πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἰς τρῶπον ὥστε νὰ ἦσαι εἰς θέσιν νὰ τὸν γνωρίσῃς· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐξερχόμενος θὰ λάβῃ ἀντίθετον διεύθυνσιν, βυθίζων πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας, ἀναβαίνων ὡς συνήθως ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν ἐλαιῶν, ὀπόθεν βλέπει τὰς κινήσεις τῶν στρατῶν, ἐνεδρεύεις μετὰ τριῶν Βασιβουζούκων, ἐκεῖ εἰς τὰς Ἑλαίαις πρὸς τὴν στενωπὸν ἐκείνην, ὅθεν αὐτὸς θὰ διαβῇ, ἐπιπίπτετε κατ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀφαιρεῖτε τὴν κεφαλὴν, τὴν ὁποῖαν περιμένω νὰ στείλῃς ἐνταῦθα· κατόπιν κατέρχεται δι' ἄλλης ὁδοῦ καὶ λαμβάνεις τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ. . . Τί λέγεις;

ΑΔΗΣ.

Ἄφου τὸ συμφέρον τοῦ Πκτισάχ τὸ θέλει, θὰ τὸ πράξω, ἐκεῖ εἰς τὸ στενὸν τὴν περιμένω.

ΠΑΣΑΣ.

Ναί.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

(Ἀκούεται ὁ κρότος τῆς θύρας· εἰσέρχεται ὁ *Οὔλχαιρετῶν. Ὁ Ἄλῃς ἀποσύρεται θεωρῶν αὐτὸν),

ΠΑΣΑΣ.

Πῶς εἴσθε εὐγενέστατε; Δὲν ἐπιστρέφετε εἰς τὴν ὠραίαν πατρίδα σας, ἀντὶ νὰ διατρέχητε τοὺς ἀποτόμους τούτους βράχους ἐντὸς τῶν κινδύνων; θὰ ἀσθενήσητε ἐκ τῆς κακοπαθείας. Ἐχετε τι σπουδαῖον νὰ μοὶ ὑποβάλλητε;

ΟΓΑ

Ἦλθον διὰ ζώσης νὰ σὲ ἐλέγξω. ὅτι αἱ πράξεις τοῦ στρατοῦ σας, τακτικοῦ καὶ ἀτάκτου, εἶναι πράξεις βάρβαροι, καταδικαστέαι παρὰ τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων

νόμων· τίς θαυκαλίξεσθε ἐκ τῆς προστασίας τῶν Δυνάμε-
ων καὶ φαντάζεσθε ὅτι σᾶς ἔδωκαν τὸ δικαίωμα νὰ ἤ-
σθε καὶ οἱ στραγεῖς τῆς ἀνθρωπότητος; περιτείλατε τὰς
ὀλότητας τοῦ κακοήθους στρατοῦ σας· δὲν ἐφθάσατέ
ποτε εἰς τοσούτην λύσταν κατὰ τῶν προδοσάντων τὰς
χώρας· ἅς κατεῖχете, εἰς ὅσον ἤδη κατὰ τῶν Ἑλλήνων
κίταστείλατε τὰς θιασοπραγίας ταύτας, διότι δλέθριος
θ' ἀπολήξῃ διὰ τὴν Τουρκίαν ἡ ἀθλία αὕτη κατάστα-
σις· εἰς βέλετε ν' ἀνορύξῃτε τὸν τάρον τῆς Αὐτοκρατο-
ρίας σας· τί σᾶς ἔπταιον τὰ πτώματα ἐκεῖνα τῶν ἀν-
δρείως πετόντων ἐν τῇ χθισινῇ μάχῃ, καὶ τὰ ἐσύρετε εἰς
τοὺς δρόμους τοῦ Βόλου ἐμποδίζοντες τοὺς ὁμοεθνεῖς των,
ὅπως τὰ ἐνταφιάσωσι;

ΠΑΣΑΣ

Ἄληθῶς συνέβη τὸ τοιοῦτον; δὲν γνωρίζω, ἀλλὰ μὴ
πείθεισθε εἰς τὰς διχόδοσις αὐτάς· μικρὰ συμβάντα ἐξογ-
κοῦνται παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν.

ΟΓΛ.

Οἱ ἐπαναστάται οὐδὲν γινώσκουσιν ἀπὸ τὰ διαπρατ-
τόμενά σας.

ΠΑΣΑΣ.

Θέλω φροντίσει πρὸς χάριν σας ν' ἀπομακρύνω τοὺς
ἀτάκτους ἐντεῦθεν. (Ἀκούεται ἤχος κώδωνος καὶ πέντ.
ὄμιλος μουσικῆ). Τί συμβαίνει;

ΟΓΛ.

Οἱ Ἴταλοι ἐνταφιάζουσι τὸν εἰλοσαστῆ ἐκεῖνον νέον,
ὅστις χθὲς ὤρμησε κατὰ τῶν ἀτάκτων, κρατῶν τὸ ξίφος
ἀνδρείως, ὀνομάζεται Γεώργιος· ἐσύρθη δὲ καὶ αὐτὸς με-
τὰ τῶν ἄλλων· τοῦτο πιστεύω νὰ τὸ γνωρίζητε.

ΠΑΣΑΣ.

Οὔτε . . . Ἄπορῶ ὅμως νὰ βλέπω εἰς ὑμᾶς νὰ περ

ρέχθε τοσαύτην ἔνθερμον προστασίαν εἰς τοὺς ἀντάρ-
 τας, νὰ ὑπερασπίζεσθε ἀνθρώπους οὕς ἡ κυβέρνησίς σας
 καθ' ἐκάστην φενακίζει ἀδιαφοροῦσα ὅλως εἰς τὰ παθή-
 ματα αὐτῶν· αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ κυβέρνησις σας οὐδέποτε μᾶς
 ἤλεγξε διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς προσγενομένην βλάβην. Δὲν
 ἐννοεῖτε, ἐξοχώτατε, ὅτι ἂν ἡ πατρίς σας ἤθελε τὴν
 Ἑλλάδα ἐκεῖ ὕπου οἱ Ἕλληνες φαντάζονται, μήπως
 καὶ ἄνευ αὐτῶν τῶν ἐπιδείξεων δὲν ἐπετύγγων; ἀλλ'
 ἐδῶ ὑπάρχει σκοπὸς ἀνώτερος κεκρυμμένος ἐκ μέρους τῆς
 κυβερνήσεώς σας :

ΟΓΑ.

Περὶ τῆς κυβερνήσεώς μου μὴ προφέρετε οὔτε λέξιν. Ἦ
 κυβέρνησίς μου οὐδέποτε σᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸ βράχθρον,
 εἰς ὃ σεῖς ζητεῖτε ἤδη νὰ ἐνταριασθῆτε, δίδοντας τέρας
 τῆς πολιτικῆς ὑπάρξεώς σας. Ἀδιόρθωτοι καὶ ἀνεπίδε-
 κτοὶ πάσης καλαισηθείας! αἰετοὶ τῆ κυβερνήσεώς μου προ-
 σπάθησε, ὅπως σᾶς ἐξημερώσῃ, δαπανῶσα καθ' ἐκάστην
 τὰ πλοῦτη τῆς πρὸς σωτηρίαν σας· τί λέγω! τοῦτο μό-
 νο; δὲν ἀπεκτήσαμεν πρὸς χάριν σας τὴν δυσμένειαν ὅ-
 λων τῶν ἐθνῶν; Δὲν φέρομεν συνεχῶς τὰς ἀράς τοῦ δυ-
 στυχοῦς αὐτοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποῖου τὰ δεινὰ πρὸ πεντα-
 κοσίων ἐτῶν δὲν ἔπαυσαν; Εὐγνωμονοῦντες τῇ Ἀγγλίᾳ δι'
 ὅσα αὐτὴ ὑπὲρ ὑμῶν μέχρι σήμερον ἔπραξε, κύψατε τὸν
 ἀχένα ἐνώπιον αὐτῆς.

ΠΑΣΑΣ.

Νὰ κύψωμεν τὸν ἀχένα ριλοῦντες τὰ κράτεδά σας·
 εἰς ἐκεῖνα ἔτοιμοι εἰς τοῦτο, διότι μᾶς τὸ ἐπιβάλλει ἀνω-
 τέρα ἀνάγκη· δὲν δύναμαι ὅμως νὰ καταπνίξω ἐκεῖνο, ὅ-
 περ ἡ καρδίᾳ μου μοὶ ὑπαγορεύει νὰ εἶπω. Φρονεῖτε, ἐ-

Ξοχώτατε, ὅτι ἡ πατρίς σας μᾶς εὐεργετῆ διὰ τῆς πολι-
 τικῆς της ταύτης, ἀραιροῦσα ἀπὸ τὸ κράτος μας τοσαύ-
 τας ἐπαρχίας, κατατέμνουσα τὴν Αὐτοκρατορίαν μας; εἶ-
 νε ἰσχύς τῆς Ἀγγλίας λέγω αὐτὴ καὶ κατόρθωμα πολι-
 τικῆς δεινότητος; Ἡ Ἀγγλία μόνον τὴν Ἑλλάδα δύνα-
 ται νὰ παρακωλύσῃ τοῦ τολμημάτος νὰ ἀπαιτῆ τὰς χώ-
 ρας τῆς ἐάν ἡμεῖς πολεμῶμεν τοὺς Ἕλληνας, γνωρίζο-
 μεν καὶ τὸ δίκαιον τῶν ἀπαιτήσεων των· ἤλλατε λοιπὸν
 νὰ συλλυπηθῆτε αὐτοὺς σεῖς εἰς Ἀγγλος! καθίπτεται λί-
 αν γελοῖον ἂν σᾶς καταστήτω ἐγὼ ἐνήμερον τῶν σκοπῶν
 τῆς κυβερνήσεώς σας. τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι πολλὰ ἡ κυ-
 βέρνησις σας ἐγκώμια ἔψαλλε καὶ διθυράμβους διὰ τὴν
 Ἑλλάδα· τὸ δίκαιον τῆς Ἑλλάδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν της
 ἡ Ἀγγλίς ὕψωσε κατὰ τὸν μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσί-
 ας πόλεμον στενωρίαν φωνὴν, εἰσδύουσαν καὶ μέχρι τῶν
 τάφων τῶν ἡρώων ἐκείνων τῶν νικησάντων τοὺς Πέρτας
 εἰς τὰς Πλαταιάς. Ἐξοχώτατε, (γελῶν) ὑπερασπίζεται
 ἡ Ἀγγλίς τὴν Ἑλλάδα, ἴσως ὑπ' ὄψιν ἔχουσα ὅτι ἀπέ-
 κρουςε κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ ἀληθοῦς πολι-
 τισμοῦ, τῆς ἀπροσποίητου εὐγενείας τοὺς βραβάρους ἀπὸ
 τὴν Εὐρώπην· ἡ κυβερνήσις σας ὅμως ἔφερε τοὺς Σλάβο-
 υς εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς Εὐρώπης· παύσατε τὰς ἐνεργεί-
 ας σας διότι ὁ κόσμος δὲν τυρλοῦται ἐκ τοιούτων ἐπι-
 δεξίων. Τί δῆθεν ἐπράξεν ἡ Ἀγγλίς διὰ τὴν Τουρκίαν;
 οὐδὲν συμπέρον ἐπέδωξεν ἡ πολιτικὴ της παρὰ ἐφήμερον
 ἀτραλίζουσα τὰ συμπέροντά της ἐπὶ πενήτην ἔτη, κιν
 δυνεύουσα ὁμῶς κατόπιν ν' ἀπολέτῃ πᾶν γόητρον, χο-
 ρηγοῦσα εἰς τὴν Ῥωσίαν δίοδον ἐλευθέρην μέχρι τῆς
 καρδίας τῆς Αὐτοκρατορίας σας, ἐλεῖ ὅπου ἡ φύσις ἀπο-
 δίδει ὄλα τ' ἀγαθὰ τῶν εὐρυτάτων σκέψεών σας. Πλεῖς
 εἶμεθα ἀνεπίδεκτοι μορρώσεως, ὡς προείπετε, καὶ λέ-

γετε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ δὲν ἐξεβαρβάρισαμεν οὐδένα ὅτε εὐρισκόμεθα εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης μας· ἀφήσαμεν τοὺς κατακτημένους λαοὺς ἀθίκτους, καὶ ἐλευθέρους κατὰ τε τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἔθιμά των· ἐμειλῶ μετὰ παρρησίας, διότι οὐδέν ἔχομεν πλέον νὰ φοβηθῶμεν. Ὀλίγοι γρόνοι μᾶς μένουσιν ἀκόμη· δὲν ἔχω ἀνάγκην συμβουλῶν ἐξοχώτατε· θά πρᾶξω ὅ,τι τὸ καθήκον μοὶ ὑπαγορεύει ὅπως καταστείλω τὴν ἐπανάστασιν.

ΟΓΑ.

Ὅσα ἐτόλμησες κατὰ τῆς Ἀγγλίας, νὰ εἴπῃς, θέλω λεπτομερῶς ἐκθέσει. Ὅτι αἱ τοιαῦται ὠμότητες διαπραττονται ἐκ προθέσεως, ἵνα δυταρεστήτε τοὺς προστάτας σας παρακούοντες, εἰς ὅσα ἡ Εὐρώπη σᾶς ἐπιβάλλει· λοιπὸν ἀρνεῖται νὰ ἐμπροδίσῃ τὰς δηλώσεις, τὰς ἐκ μέρους τῶν Βασιβουζούκων διαπραττομένας;

ΠΑΣΑΣ (μετὰ τόνου).

Ναι, ἀνοῦμαι, μετεμελήθην, δὲν σᾶς γνωρίζω· οὔτε νὰ πιστεύσω δύναιμαι ὅτι τοιαύτην ἔχετε ἀποστολήν· σπράζομεν· μᾶς σπράζουσιν· ἰδοὺ ἡ ἀπάντησίς μου· ἔπειτα μήπως μόνον ἡμεῖς εἴμεθα ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ; καὶ τόσοι, καὶ τόσοι ἄλλοι· διατί λοιπὸν νὰ μὴ τοὺς σπράζωμεν ὅλους; ἀν δυνηθῶμεν;

ΟΓΑ.

Νὰ τοὺς σπράξῃτε ὅλους εἶπες; καὶ ἀν σπράγῃτε τίς θὰ σᾶς σώσῃ;

ΠΑΣΑΣ.

Ἢ κυβέρνησίς σας, ἐξοχώτατε· ἔχομεν πλείστα, ὅσας

περικειρέται; γερούρα; νὰ διαβῶμεν μέχρις οὗ καταπέσωμεν εἰς τὸ κερκινὸς χάσμα. ὄπερ μᾶς ἀναμένει· πολλά ἔτη θὰ διανύσωμεν εἰς τοὺς τόπους τούτους· εἰσέτι δὲν ἤγγικεν ἢ στιγμαί, καὶ ἴν θὰ ἀπέλωμεν, ἐκόντες ἄκοντες θὰ μᾶς πληρώνητε ἀδρὰ διὰ νὰ μένωμεν ὅθεν εἰς τοὺς Ἑλληνας θὰ ἐπιρρίψωμεν τὴν λύσσαν μας, διότι αὐτοὶ εἶναι οἱ φυσικοὶ ἐχθροὶ μας. (γελῶν). Ὁ Σλαῦος ἀμφισβητεῖ τὰς ἐπαρχίας καὶ τόσους ἄλλοι· βλέπεις, ὅτι διαφιλονεικοῦνται αὐταὶ καὶ τοὶ Ἑλληνικαί. Διακυβεῖνται τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ Εὐρώπη ἀδιαφοροῦσθαι τὴν ἐγκατέλειψεν εἰς τὴν τύχην τῆς πρὸς τὴν λοιπὴν ἐθελουσίως ἢ Τουρκία νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ὄρια αὐτῆς; οὐχί· καὶ ἂν ἐπὶ τέλος μᾶς τὸ ἐπιβάλητε ὑμεῖς οἱ δυνατοί, ἡμεῖς σκοπὸν ἔχομεν νὰ τὰ παραδώσωμεν μὲ τὸ ξίφος ὡς τὰ ἐλάβομεν ἃς ἔλθουν, τί περιμένουν.

ΟΓΑ.

Νὰ ἔλθουν, λέγεις; εἶναι ἐδῶ, δὲν τοὺς βλέπεις.

ΠΑΣΑΣ.

Ποίους; αὐτοὺς τοὺς ἀντάρτας; ἐντὸς ἐλίγου θὰ τοὺς δισχορπίσω, καὶ τότε...

ΟΓΑ.

Δύνασαι νὰ τοὺς διασκορπίσης, δύνασαι νὰ τοὺς καταβάλῃς νικῶν· αὐτὸ εἶναι δικαίωμα, ὄπερ σοὶ ὑπαγορεύει τὸ καθήκόν σου· μὴ θελήσης ὅμως διὰ τοῦ ἀδυνάτου νὰ καταπατήσης τὸν ἰσχυρὸν, κατασφάζων ἀνιλεῶς τὰς οἰκογενεῖς, πυρπολῶν τὰς οἰκίας αὐτῶν. Δι' ὑστέρτην φερὰν σοὶ τὸ λέγω· κερκινὸς θὰ πέτῃ ἐπὶ τῆς κερκίτης· σης, ἐὰν δὲν ὑπακούσητε εἰς τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῆς Εὐρώπης· θὰ ἀφρηθῆτε κατόπιν εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις σας, καὶ δι' ἐλαφροῦς θίξεως τοῦ δακτύλου θὰ διαλυθῆτε εἰς κόνιν· τὸ δίκαιον εἶναι αὐτὸ καὶ ὀρεῖω νὰ τὸ ὑπε-

ῤῥῆσπιθῶ μοι ἔδωκας τὸν λόγον σου ὅτι ἴα ἀποσύρης τοὺς Βασιβοῦζούλους ἀπὸ τὰ χωρία· πρέτει λοιτὸν πάραινα νὰ τὸ πράξης· νὰ διαλύτης τὰς φινικὰς ἐνέδρας καὶ ὄσους προῦχοντας συνέλαβες κατ' αὐτὰ· ν' ἀρήτης ἔλευθέρους, διότι εἰς οὐδὲν ἐπαναστατικὸν κίνημα ἀνεμίχθησαν· δὲν θέλω νὰ ὑπερασπιθῶ τοὺς ἐπαναστάτας, λέγων πρὸς ὑμᾶς ταῦτα· αὐριον φιλάνουσιν οἱ ἐξ Ἀθηνῶν ἀντιπρόσωποι πρὸς εἰρηνικὴν λύσιν, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μεῖλοῦσης.

ΠΑΣΑΣ.

Καλῶς... δόσατέ με δύο ὀτιγμῶν καιρὸν καὶ ἐπανέρχομαι (μετὰ ψυχρότητος).

ΟΓΑ (μόνος, μειδιῶν).

Ἔπαγε, τύρραννε, νὰ σκεφήης· μὴ φοβοῦ ὧ Ἑλλάς τοὺς ἐχθρούς σου· πλείστοι οἱ ἀγαπῶντές σε· ἔχεις πρῶτον τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀπκράμιλλον πατριωτικὴν ἀγάπην τῶν τέκνων σου, καὶ τὴν συμπάθειαν τῶν ἐκλεκτῶν τῆς Εὐρώπης· Ναι, Τοῦρκε, ὅσον περιστότερον εἶναι τις δυνατὸς τοσοῦτον ἢ πτωχὸς του εἶναι σφοδρὰ. (ἀναχωρεῖ μετὰ τάχους).

ΠΑΣΑΣ (ἐξέεργετα).

Πῶς ἀνεχώρησε. Ἔπαγε, καὶ θέλεις ἀπαντήτης κατ' ἔμπροσθέν σου τὸν θάνατον.

ΜΟΥΣΓΑΦΑΣ (εἰσέεργετα).

Εἰς τὰς διαταγὰς σης.

ΠΑΣΑΣ.

Δράμε κάτω εἰς τοὺς πύργους, καὶ ἐνέδρευτον μετὰ τεσσάρων ἀνδρῶν· ἀπαιτῶ διαθίνων ἐκεῖθεν ὁ Ἀλξ' Ἀμούσταγας νὰ φονευθῆ παρὰ σου· διότι ἀν αὐριον ὑπάρξει, ἐγὼ ἀπόλλυμαι· μάθε ὅτι ἡ διαπτήρητίς σου ἐξερτάται ἀπὸ ἐμὲ ἐάνιούτος ζήτη, αὐριον καὶ οἱ δύο ἴα ἡμεθὰ ἄνευ ἀρχῆς.

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.

Λοιπὸν εἶναι ἐχθρὸς μας;

ΠΑΣΑΣ.

Σπεῦσον, μὴ χάνῃς καιρὸν. (Ὁ Μουσταφᾶς ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Εἰσέρχεται ὁ Ἄμπτουλ).

ΠΑΣΑΣ.

Λέγε.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Οἱ Ἕλληνες ἔχουν σκοπὸν νὰ πολεμήσουν μέχρι τοῦ ἐσχάτου τὸ ὠρκίσθησαν εἰς τὸ ξίφος των.

ΠΑΣΑΣ.

Δῶρα τοὺς προσέφερες;

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Κατ' ἰδίαν (Μόνον τοῦτο δὲν ἐνθυμήθην νὰ εἶπω). Μάλιστα, δὲν δέχονται τίποτε.

ΠΑΣΑΣ (ἀποσυρόμενος).

Περύμεινον.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Περιμένω.—Πρώτην φράσιν βλέπω τὸν Πασᾶν μου νὰ μὴ ὑβρίζῃ τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ ἀπίστους εἰς ἀπίστους. Μοῦ εἶπες Πασᾶ μου νὰ τοὺς προσφέρω δῶρα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποῦ ἔχομεν. Ἄφες 'ποῦ ἦτο ψεύματα, ἀλλ' ὕπαγε τώρα νὰ εἶπῃς εἰς τοὺς Ἕλληνας πῶς θὰ τοὺς δώσῃς χρήματα· ἰδοὺ ἡ ὄρε νᾶτρωγα καὶ ξύλο· καὶ τί χρήματα! νὰ δώσω εἰς τὸν ἀρχηγὸν μίαν ταμβακοθήκην ἀδαμαντοκόλλητον. Αἱ! νοῦν 'ποῦ τὸν ἔχη αὐτὸς ὁ Πασᾶς! μὲ μίαν ταμβακέραν νὰ εὐτύχῃ ἐπανάστασιν! ὅταν νὰ ὤμῳς ὁμοιάζουν· ἐκ τῶν ἰδίων κρίνομεν τὰ ξένα· Ἄπο

ἀφίσκαμεν τὴν Ἀρκιῦδα νὰ ἐμφωλεύσῃ εἰς τὰ δάση μας, περιμένομεν τώρα νὰ ἔλθουν ἄλλοι νὰ τὴν ἔγῃαι· ἀλλὰ πιστεύω, ὅτι ὅλοι οἱ κυνηγοὶ ἂν ἔλθουν, δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ τὴν ἔξερξώσουν, μάλιστα τώρα, ποῦ μάζωξε καὶ τὸ γένος τῆς· ἔχει δίκαιον ὁ Παῖς, διότι δὲν ἤξεύρει τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τί εἶπε μὲ τὸ κεφάλι του ὅταν σκοτόνεται κἀνένας ξένος ἐδῶ εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ μᾶς ἀρχίζουσι τῆς φοβέρας οἱ Φράγκοι, μίαν ταυθακέραν ἀδαμάντινος, λάθος ἐγείνεν, αὐθέντα μου, καὶ τελείωσε ἡ δουλειά· ἀλλ' ἄλλο εἶναι τοῦτο, καὶ ἄλλο ἐκεῖνο.

ΠΑΣΑΣ. (εἰσέρχεται).

Τί λογαριάζεις Ἀμπτοῦλ;

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Ναί περὶ αὐτῆς (δεικνύων τὴν ταυθακέραν), λογαριάζω νὰ σᾶς τὴν ἐπιστρέψω, διότι ἠμπορεῖ νὰ σᾶς χρειστοῦ ἄλλοῦ. Σὲ βλέπω ὅμως πολὺ τεταραγμένον ἀπόψε πιστεύω νὰ τοὺς δώσωμεν μᾶθημα καλόν. (Ἀκούεται πυροβολισμὸς). Ἰκούσατε, νομίζω, ἅς τρέξω νὰ ἰδῶ, (τρίτος, τέταρτος πυροβολισμὸς), Ἄ! ἤρχισεν ἡ φωτιά,

ΠΑΣΑΣ (ἰδημονῶν).

Στήθι!

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Τί νὰ σταθῶ ὁ πόλεμος ἤρχισεν πρὸς τῆς ὥρας· δὲν εἴπομεν τὴν πρώτην;

ΠΑΣΑΣ.

Σιωπή!

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Πρώπητα. (Ἀρχίζει τακτικὸς πυροβολισμὸς).

ΣΚΗΝΗ ΙΑ΄.

(Εἷς ἀγγελιοφόρος εἰσέρχεται).

ΠΑΣΑΣ.

Τί συνέβη, λέγε.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ.

Δύο προσβολισμοί...

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Τρεις, Ψεύματα λέγεις.

ΠΑΣΑΣ

Παύσε...

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Επαυσα.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ.

Πρὸς τὸ μέρος τῶν Ελαιῶν, καὶ δύο κἄτω πρὸς τοὺς Πύργους. (Ακούεται κρότος· ἀρχίζει ἡ μάχη).

ΣΚΗΝΗ Β΄.

(Εἰσέρχεται ὁ Μουσταφᾶς).

ΠΑΣΑΣ (πρὸς τὸν Αμπτούλ).

Ἔπαυσε, Αμπτούλ, καὶ εἶπέ εἰς τὸν Μουρατᾶν ν ἀρχίσῃ τὴν προσβολήν.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Τώρα ἔχομεν μίαν ὥραν ποῦ ἤρχισεν, οἱ στρατοὶ ἐθλασαν προχωροῦν εἰς τοὺς πύργους.

ΠΑΣΑΣ.

Εἶπέ νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ ἵππος μου.

ΑΜΠΤΟΥΛ.

Αὐτὸ μάλιστα· θς ὑπάγω· (κατ' ἰδίαν); καὶ διαβολοδουλεῖά τρέχει.—ἀπὸ τὰ συνειθισμένα μας.

ΠΑΣΑΣ πρὸς τὸν Μουσταφᾶν

Λέγε, τί ἔλαμεις;

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ.

Ὁ Αλή-Αμούσχαγας ἐφρονεῖται κατὰ διαταγήν σου

ΠΑΣΑΣ.

Καλῶς, ὕπαγε.

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

ΕΙΣ ΤΟΥΡΚΟΣ εἰσέρχεται κρατῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ
Οὔλ.

Ἴδου ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀγγλου· ὁ Ἀμούσαγας σοὶ τὴν
στέλλει. (Ὁ πυροβολισμὸς ἐξακολουθεῖ δυνατώτε-
ρος).

ΠΑΣΑΣ.

Ὑπαγε, ρίψε τὴν ἐντὸς φορέτος, ἵνα μὴ τὴν ἐκβάλω-
σιν οἱ σκύλοι. (ἀναχωρεῖ ὁ Τούρκος). Ὁ θάνατος ἔκαμε
καλὴν κοίσιν, καὶ ὁ φονεὺσας αὐτὸν ἐξέλιπεν. (Ὁ Πασᾶς
μόνος) Εἶμαι ἤδη ἀσφαλής!

ΑΜΠΤΟΥΛ εἰσέρχεται

Ἔτοιμος ὁ ἵππος· ἀλλ' ὁ Ἀγγλος ἐφρονέυθη παρὰ τοῦ
Ἀλῆ-Αμούσ . . .

ΠΑΣΑΣ.

Μὴ ἀνοίγῃς τὸ στόμα σου· δυστυχία εἰς σέ.

ΑΜΠΤΟΥΛ (τρομαγμένος)

Εἰς κανένα, μὰ τὸν Ἀλλάχ.

ΠΑΣΑΣ.

Ἀγομεν εἰς τὴν μάχην

ΑΜΠΤΟΥΛ (μένει ὀλίγον ὀπίσω)

Εγὼ τὴν κατάλαβα! θὰ εἰποῦμεν μέσθ' στὴν φωτι-
ὰ εὐρέθη καὶ ἐσκοτώθη σύν τῆς ταυθακέρας.

— Ἀκούεται μουσικὴ· ἄς τρέξω· ἐπλητίασαν

ΣΚΗΝΗ ΙΔ'.

Φτίνειται ἡ οἰκία τῆς Μιργαρίτας

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ (μετὰ Βασιβουζούκων)

Ἰδοὺ ἡ οἰκία αὐτῆς, θέσπετε τὰς ἐμπρηστικὰ ὕλας πρὸς πυρπολήσιν· ἂν ὁ προφήτης σου, Μαργαρίτα σὲ φωτίσῃ καὶ ἔλθῃς ἐδῶ, θὰ σὲ προσφέρω εἰς τὸν Παῖσά μου. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀκούω ποδοβολητό, ἀποσυρθητε πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔτοιμοι νὰ πυρπολήσῃτε τὴν οἰκίαν.

ΣΚΗΝΗ ΙΕ΄.

Μακρόθεν φαίνεται ψάλλουσα ἡ Μαργαρίτα «Ὡ; πότε παληκάρι» ἔπειτα εἰσέρχεται μετὰ τοῦ ἱερέως Γρίκα.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Θέλω, πάτερ μου, σοῦ διηγηθῆ ἀκριβῶς ὅλην τὴν ἱστορίαν περὶ τῆς δικπραχθείσης φρικαλέας δολοφονίας τοῦ εὐγενεστάτου ἐκεῖνου ἀνδρός, διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὁποίου ἅπαντες οἱ ἐπαναστάται χύνουσι πικρὰ δάκρυα. Ὁ Οὔλ, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Τούρκων κατὰ τὴν δευτέραν μάχην, ἀνακωχῆς ἐπελθούσης, μαθὼν ὅτι οἱ Βασιβουζούκοι ἐμελέτων νὰ κατερημώσουν ὅλα τὰ πλησίον χωρία, κατῆλθεν εἰς Βῶλον. ὅπως διὰ τῶν Προξένων, ἐνεργήσῃ τὴν ἀναστολὴν τῶν ἀποτροπαίων ταύτων πράξεων. Ἐκτότε δὲν τὸν εἶδομεν ἐπὶ τῆς συνήθους αὐτῷ θέσεως τῶν Ἑλαιῶν, καὶ ἐνομίσαμεν ἅπαντες, ὅτι ἀνεχώρησε καὶ εἶπε νὰ εἶχεν ἀναχωρήσει, καθότι ἤθελε σωθῆ ἢ μόνη παρηγορία ἢ μόνη παραμυθία τῆς ψυχῆς μας.

ΙΕΡΕΥΣ

Λοιπὸν ἐρρονεύθη ὁ Οὔλ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἐρρονεύθη οἰκτρῶς περὶ τῶν ἀπανθρώπων Βασιβουζούκων. Οἱ ἄλλοι ἀπακόψαντες τὴν ὥριάν αὐτοῦ κερρα

λὴν, ἔρριψαν τὸ σῶμα του εἰς λάκκον τινά; ὃν ἐκάλυψαν
διὰ πετρῶν.

ΙΕΡΕΥΣ.

Καὶ ἰπῶς ἀνεκαλύφθη ἡ αἰσχρὰ αὕτη δολοφονία;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἐκ τινος στρατιώτου, διχθαινόντος ταχέως ἐκεῖθεν,
ὅστις ἰδὼν τὸ σῶμά του συρόμενον παρὰ κυνῶν, μετέ-
φερον αὐτὸ εἰς τὰ ὄχυρά του τοῦ Νικολάου, ὅπου ἀπερα-
σίσθη παρὰ πάντων, συγκεκλιμένων διὰ τὸ ἀπάνθρωπον
τῆς κἀκουργείας, νὰ σπλῆ εἰς Ἀθήνας, ὅπως ἐνταφιασθῆ
μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης τιμῆς καὶ παρατάξεως, ἀμοιβού-
σης εἰς ἄνδρα εὐγενῆ τὴν καρδίαν, καὶ ἐμφορούμενον ἀ-
πὸ τοῦ ἄγιόν ἐκείνο τῆς ἐλευθερίας αἰτήημα.

ΙΕΡΕΥΣ.

(ἼΠ σάλπιγξ ἤχη). Ἀγομεν, Μαργαρίτα. (Ἡ οἰκία της
πυρπολεῖται, ἡ ἰδία συμπλέκεται μετὰ Βασιλοῦζούκων,
οἵτινες ὀρῶσι νὰ συλλάβωσιν αὐτὴν μετ' ἀλλαλαγῶν,
— ἡ Μαργαρίτα πυρβολεῖ κατ' αὐτῶν, φονεύει τρεῖς,
καὶ ἐπερχεταὶ ἡ μάχη).

Ἰπταται τὸ ἐσωστῆμιον, — φαίνεται ἡ Μαργαρίτα ἐπὶ
τοῦ ὄρους φέρουσα σημαίαν καὶ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας, —
ὁ πυρβολισμὸς ἐξ ἀκολούθου ἀδιάκοπος, — Τοῦρκοι καὶ Ἑλ-
ληνες συμπλέκονται. — Ἄρτεται ἐτέρη σκηνή, ὅπου φαίνε-
ται μακρὰν τὸ Πήλιον ὄρος, — παρουσιάζεται ἡ Ἑλλάς,
Θεσσαλία, Ἡπειρος, Θάκη, Μακεδονία καὶ Κρήτη, ἐν τῷ
μέσῳ δὲ ἡ ἀποθέσις τοῦ Ὁγλ. — Θεσσαλία καὶ Ἡπειρος
κρητοῦσι τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν ἐσθῆτα, — Μακεδονία, Θρά-
κη καὶ Κρήτη τείνουσι τὰς χεῖρας πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΣΗΜ. Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ παρόντος ἡρωικοῦ δρά-
ματος ὀφείλεται εἰς τοὺς φιλομούσους συνδρομη-
τάς Πατρῶν καὶ Αἰγίου.

ΠΕΤΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΤΡΩΝ

Τιμᾶται Δραχ. 1.